

آری گوپی زندگنی

معنای زندگی از دیدگاه
علامه جعفری و متفکران غرب

عبدالعزیز

www.ketab.ir

چاپ اول تا دوم: ۱۱۰۰ نسخه

سر شناسه: نصری، عبدالله، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور: آری گویی به زندگی: معنای زندگی از دیدگاه علامه جعفری و متفکران غربی /
عبدالله نصری.
مشخصات نشر: تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۲۹۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۷۶-۴۶۴-۶
یادداشت: کتابنامه: ص. [۴۸۷] - ۴۹۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت: نمایه
عنوان دیگر: معنای زندگی از دیدگاه علامه جعفری و متفکران غربی.
موضوع: جعفری تبریزی، محمدتقی، ۱۳۰۲-۱۳۷۷ -- دیدگاه درباره زندگی
موضوع: جعفری تبریزی، محمدتقی، ۱۳۰۲-۱۳۷۷ -- نقد و تفسیر
موضوع: فیلسوفان -- دیدگاه درباره زندگی
Philosophers -- Views on life
موضوع: زندگی
Life
شناسه افزوده: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
شناسه افزوده: Islamic Culture Broadcasting Institute
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ی۹۳ ج۷ / بBR ۱۳۳۲
رده‌بندی دیوبند: ۱۸۹/۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۰۴۳۹
اطلاعات رگورده کتابشناسی: فاها

آری گویی به زندگی

«معنای زندگی از دیدگاه علامه جعفری و متفکران غربی»

نویسنده: دکتر عبدالله نصری (استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبایی)

چاپ سوم: ۱۴۰۳

این کتاب در ۱۰۰ نسخه در چاپ هوران لیتوگرافی، چاپ و صحافی شد.

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۴۷۶ - ۴۶۴ - ۶

دفتر مرکزی: ضلع جنوبی خیابان کریم‌خان، بین خیابان ایرانشهر و ماهشهر، ساختمان زیتون، پلاک ۱۴۶

تلفن: ۱۵۴ - ۸۸۴۹۰۴۹۸ - ۸۸۴۹۰۴۹۸ کد پستی: ۱۵۸۴۷۸۳۹۳۹

نشانی الکترونیک: www.daftarnashr.org • پست الکترونیک: print@daftarnashr.org

مدیریت پخش و توزیع: خیابان وحدت اسلامی، بعد از بیمارستان رازی، کوچه خندان، نیش کوچه رضایی، پلاک ۶۶

تلفن: ۵۵۶۹۶۰۸۸ - ۳۳۱۱۲۱۰۰

فروشگاه‌ها و مراکز پخش:

فروشگاه کتاب زیتون: ضلع جنوبی خیابان کریم‌خان، بین خیابان ایرانشهر و ماهشهر، پلاک ۱۴۴ تلفن: ۹۱۰۷۰۸۸۷

فروشگاه مشهد: تلفن: ۰۵۱ - ۳۲۲۱۴۸۳۱ - ۲

خواهشمند است نظرات خود را درباره این کتاب با ذکر نام آن به شماره ۰۹۱۰۹۱۲۱۷۳۲ پیامک کنید.

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۵	بخش اول : معنای زندگی از دیدگاه متفکران غربی.....
۱۷	۱. تحلیل معنا در معنای زندگی.....
۱۷	دیدگاه آبر.....
۱۸	ویتگنشتاین و معنای زندگی.....
۱۹	نیلسن و معنای زندگی.....
۲۱	تعریف متس.....
۲۳	دیدگاه کاتینگام.....
۲۴	ویژگی های زندگی معنادار.....
۲۶	تیلور و مشکل معنای زندگی.....
۲۷	نظریه جان هیگ.....
۲۷	سه تفسیر از معنا.....
۲۷	هدف زندگی.....
۲۸	کارکرد زندگی.....
۲۸	معنا یا ارزش زندگی.....
۳۰	ارزشمندی زندگی.....
۳۲	معنای زندگی و ارزش زیستن.....
۳۴	کشف معنا یا جعل معنا.....
۳۵	کشف معنا از نظر تامسون.....
۳۷	نظام موزاییکی زندگی.....
۴۱	۲. معناداری و معنادهی.....
۴۲	معناداری زندگی (فراطبیعت گرایی).....
۵۳	دیدگاه هتفلینگ.....
۵۶	دیدگاه ماده گراها.....
۵۹	عدم دستیابی به اهداف الهی.....
۶۰	دین و معنای زندگی.....
۶۲	معنادهی به زندگی (طبیعت گرایی).....
۶۳	عینی گرایی.....
۶۶	شخص گرایی.....
۶۹	۳. شوپنهاور و انکار اراده زندگی.....
۶۹	اراده یا شیء فی نفسه.....
۷۰	جهان شر.....
۷۰	اراده و بقای نوع.....
۷۲	انکار خدا.....
۷۳	انسانشناسی.....
۷۴	رتج و شر.....

۴۱۳	گذر عمر
۴۱۵	تعریف شهادت
۴۱۶	تفاوت شهادت با خودکشی
۴۱۸	مراتب و درجات شهادت
۴۲۰	مقایسه با دیدگاه های دیگر
۴۲۷	۱۴. فلسفه آفرینش
۴۳۰	نظریه فلاسفه
۴۳۱	نظریه متکلمان
۴۳۲	نظریه عرفا
۴۳۵	نظریه مختار
۴۳۹	۱۵. فلسفه آفرینش در قرآن
۴۳۹	هدفمندی جهان
۴۴۰	تردید در اشرف بودن انسان
۴۴۲	حیات در افق قرآن
۴۴۴	جنبه های مختلف حیات
۴۴۷	هدف آفرینش در قرآن
۴۵۲	عبادت، هدف آفرینش
۴۵۴	سپس چه ؟
۴۵۵	آثار و لوازم عبادت
۴۵۹	بخش سوم: مقایسه ها
۴۶۱	۱. شوپنهاور و جعفری
۴۶۷	۲. نیچه و جعفری
۴۶۷	تصور خدا
۴۶۸	شناخت خدا
۴۶۸	نیایش
۴۶۹	آغاز و انجام جهان
۴۷۰	قانونمندی جهان
۴۷۲	لزوم اعتقاد به خدا برای تفسیر جهان
۴۷۲	ریزش جهان از خدا
۴۷۳	ایمان
۴۷۵	دین
۴۷۵	حیات و دریافت واقعیات
۴۷۷	غریزه
۴۷۹	محدود کردن امیال
۴۸۰	قدرت
۴۸۴	اخلاق
۴۸۷	گزیده منابع
۴۹۱	فهرست اشخاص
۴۹۴	فهرست کتاب ها

پیشگفتار

ای به ازل بوده و نابوده ما
حلقه زن خانه به دوش توایم
از پی توست این همه امید و بیم
چاره ما ساز که بی‌یاوریم
این چه زبان و زبان دانی است
دل ز کجا، وین پر و بال از کجا؟
در صفت گنگ فرو مانده‌ایم
چون خجلیم از سخن خام خویش

وی به ابد زنده و فرسوده ما
چون در تو حلقه به گوش توایم
هم تو ببخشی و ببخش ای کریم
گر تو برانی، به که روی آوریم؟
گفته و ناگفته پشیمانی است
من که و تعظیم جلال از کجا؟
«من عرف الله» فرو خوانده‌ایم
هم تو بیمارز به انعام خویش

مسئله معنای زندگی از جمله مسائل مهم فلسفه‌های معاصر است. در دوران جدید، این بحث در ابتدا در فلسفه‌های اگزیستانسیالیستی مطرح شد و سپس فیلسوفان تحلیلی به بررسی ابعاد گوناگون آن پرداختند. فیلسوفان گذشته از معنای زندگی بحث نمی‌کردند، چرا که معناداری زندگی پیش‌فرض آنها، و عمده‌ترین مسائل مربوط به زندگی، مسئله سعادت بود. از همین جاست که در طول تاریخ فلسفه شرق و غرب، بیشتر فیلسوفان، به تعریف و معیارها و چگونگی تحقق سعادت در زندگی انسان‌ها پرداخته‌اند.

از رنسانس به بعد که بشر جدید در پرتو اکتشاف‌ها و پیشرفت‌های علمی، در انتظار تحقق آرزوها و آمال خود بود، ولی در مقام عمل با حوادث و رویدادهای ویرانگری چون استعمار و استثمار و کشتارهای گسترده انسان‌ها مواجه شد، سر از یأس و تردید درآورد و به دنبال آن، پرسش‌های بسیاری برای وی مطرح شد، از جمله آنکه: آیا علم جدید مفید بوده است یا مضر؟ آیا نظریه پیشرفت که فیلسوفان مطرح کردند، سخنی بیهوده و غیر منطقی نبوده است؟ آیا انسان موجودی خیرخواه است، یا ذاتاً شرور؟ دامنه این پرسش‌ها به اینجا کشانده شد که اصلاً آیا زندگی معنایی دارد، یا بوج و بی‌معناست؟ و اگر زندگی معنا دارد، آیا این معنا کشف‌شدنی است، یا باید

معنایی برای زندگی جعل کرد؟ و اگر هم زندگی پوچ است، با این پوچی چه باید کرد؟ چگونه می‌توان خود را از شر این پوچی رها ساخت، و آیا امکان ادامه یک زندگی پوچ وجود دارد یا نه؟

در مواجهه با اندیشه‌های متفکران و نویسندگان پوچ‌گرای غرب، مسئله معنای زندگی وارد فضای فکری جامعه ما شد. در ابتدا با ترجمه آثار نویسندگانی چون کامو، کافکا و سارتر، نویسندگان و اندیشمندان ایرانی نیز با بی‌معنایی زندگی و فلسفه پوچی آشنا شدند؛ اما آیا متفکران ما به تحلیل و بررسی و نقد آرای نویسندگان و اندیشمندان غربی پرداختند یا نه؟ به بیان دیگر: بحث معنای زندگی تا چه اندازه مورد توجه اندیشمندان ما قرار گرفت؟ آیا فیلسوفان معاصر ما به بحثی جدی درباره این مسئله پرداختند و مسئله معنای زندگی در کنار سایر مسائل فلسفه اسلامی در کتاب‌های نونگاشته فلسفه مورد توجه قرار گرفت، یا طبق معمول، همان مباحث فلسفه صدرایی، بارها و بارها تکرار شد؟

با کمال تأسف باید گفت: این مسئله چندان مورد عنایت اصحاب فلسفه قرار نگرفت و اصحاب کلام و فلسفه فقط به بحث از هدف خلقت و فلسفه آفرینش توجه کردند. حتی بحثی هم که استاد مطهری در سال ۱۳۵۱ با عنوان «فلسفه زندگی» مطرح کرد، در چارچوب فلسفه آفرینش است. در میان متفکران معاصر، علامه جعفری به بحث «معنا و فلسفه و هدف زندگی» توجه جدی مبذول داشت و علاوه بر طرح این مسئله، در لابلای آثار دهه چهل و پنجاه، دو اثر مهم: «فلسفه و هدف زندگی» و «ایده آل زندگی و زندگی ایده‌آل» را به رشته تحریر درآورد. در آغاز دهه شصت نیز با نگارش کتاب «حیات معقول»، به نظریه پردازی درباره زندگی و برخی مسائل آن پرداخت. مباحث مربوط به زندگی و حیات فقط در این سه اثر مستقل مطرح نشده، بلکه در بسیاری از آثار ایشان، تفکرات عمیق او را درباره این موضوع می‌توان سراغ گرفت. ویژگی‌های نوشتاری علامه جعفری در کنار آفت فرهنگی حجاب معاصرت و برخی مسائل دیگر، موجب شد تا اندیشه‌های ژرف او از نظرها پنهان بماند.